

VIII. Országos Színházi Találkozó

Kaposvári
Csiky Gergely Színház

A KIHALLGATÁS

1953. karácsonyán — kilenc hónappal Sztálin halála után — egy budapesti börtön egyik cellájában négy fogoly raboskodik. Egy volt nyilas, egy híthű kommunista, egy egykori keresztényszocialista és egy proletár. (Ha úgy tetszik: egy munkás, egy paraszt, egy értelmiségi és egy polgár. A szereplők tehát modellek.) Négyüket valamiféle sajátos szolidaritás fűzi közösséggé, amely ugyan felbomlik egy időre, ám végül ismét helyreáll. E folyamatban szerepet kap az erőszak, a kínzások, a spicliskezés, s az, hogy jelenlegi rabtartójuk, a börtönparancsnok valaha egyikük harcostársa, elvtársa volt.

Eörsi István drámája több mint két évtizeddel ezelőtt, 1965-ben íródott. Szerzője 1956 utáni, személyesen megszenvedett börtöntapasztalatait sűrítette drámába, azzal a szándékkal, hogy megpróbálja megmutatni, mi vezetett az októberi tragédiához... Egyik nyilatkozata szerint: „*Minden szolidaritás megbomlásával a rabok, az örök, az egykori elvtársak marják egymást, s ez a morális előfeltétele egy társadalmi robbanásnak...* A dráma tulajdonképpeni témája mindennemű szolidaritás feloldódása.”

Eörsi István, a drámaíró régóta hiányzott színpadainkról, holott a hatvanas-hetvenes években több színműve is szerepelt a színházak műsorán. A kihall-

gatást — amelyet maga a szerző vitt színre pár éve Hamburgban — az évad első felében mutatta be a kaposvári társulat a stúdiószínházban. Az előadást **Babarczy László** és **Mohácsi János** közösen rendezte, főbb szerepeit **Lukács Andor**, **Jordán Tamás**, **Spindler Béla**, **Karácsony Tamás** és **Tóth Béla** játszotta május 6-án, este tíz órakor a **Katona József Színházban**.

t. v.

Szolnoki Szigligeti Színház

CALIGULA HELYTARTÓJA

„Az alattvalók egyetlen valódi / Mentsége az, hogy túlélék a császárt. / De hát, úgy vélem, ez egy emberélet / Tartalmának tán mégiscsak kevés. / Vád ez, barátom, nem pedig vigasz. / Mert voltaképpen csakis ott van szükség / Mentségre, ahol nincs mentség.” — mondja **Székelly János** drámája zárójelenetében **Petronius**. A verses mű az erkölcsstelen hatalom és a lelkiismeret ellentétes parancsai következtében morális válságba került hős tragédiáját eleveníti fel. **Publius Petronius** szíriai és júdeai helytartó úgy dönt, hogy nem viszi be a zsidók jeruzsálemi templomába **Caligula** császár szobrát. Felismeri saját hatalmának viszonylagosságát, s azt, hogy a császár hatalma az ő — és a többi helytartó — hűségén alapul. **Ráebred**, hogy csak addig maradhat hűséges császárához, ameddig

nem kényszerül a lelkiismeretével ellentétes parancs végrehajtására.

A dráma ma már legendás ősbemutatóját **Harag György** vitte színre **Gyulán, 1978-ban**, s tavaly decemberben a **Pesti Színházban** mutatták be **Maraton László** rendezésében. A **szolnoki** előadást **Taub János** rendezte, aki különös gondot fordított a színmű gondolati háttérének kibontására, s a szereplők magatartásának külső, belső jellemzésére. **Taub** színpadán — a játéktér egy parancsnoki sátor belsejét mutatja —, **Koltai Tamás** idézve „*egy lezser világpolgár találkozik egy évezredek tradíció fölkelte képviselőjével*”. A modern nyári öltönybe öltözött **Petronius** — **Fodor Tamás** — és az archaikus öltözetet viselő **Barakiás** — **Kézdy György** — intellektuális vitájában az önkény által szabott muszáj és az erkölcsi törvény diktálta lehetetlen csap össze. Az említett két főszereplő mellett **Derzsi Jánost**, **Czibulás Pétert**, ifj. **Újlaky Lászlót**, **Mertz Tibort** és **Tóth Józsefet** láthatja a közönség a **Thália Színházban** a szolnoki Szigligeti Színház május 8-i előadásán.

t.

A TITOK KAPUJÁBAN

... a **szolnoki** színház előadásának címe, amely akárna a **ghelderode-i** talányos életmű metaforája is lehetne. 1898. április 3-án látta meg a (brüsszeli) napvilágot, a **Kos** jegyében. Mintegy ötven drámát írt, po-